22/04/2020

“Δεν πρέπει να απελπιζώμεθα”

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Μάνης

Του Σεβασμιώτατου Μητροπολίτη Μάνης κ. Χρυσοστόμου Γ’

Σ’ αὐτή τήν ἐποχή τῆς ὑγειονομικῆς κρίσεως, τῆς πανδημίας τοῦ κορωνοϊοῦ μέ τίς τόσο δυσάρεστες συνέπειες σέ πολλαπλά ἐπίπεδα, ἀνεβαίνει στίς ψυχές πολλῶν συνανθρώπων μας ἕνα συναίσθημα ἀπελπισίας, ἀθυμίας καί μελαγχολίας.

Ἐκ πρώτης ὄψεως, ἴσως μέσα στή σκοτοδίνη τῆς πικρίας καί τῆς θλίψεως, οἱ ἀπέλπιδες καί βασανιστικές σκέψεις, οἱ γεμᾶτες ἀπαισιοδοξία νά φαίνονται ὡς δικαιολογημένες. Ὅμως, ἡ συνετή καί διακριτική ἀντιμετώπιση τῶν δοκιμασιῶν τῆς ζωῆς καί πρωτίστως ἡ πίστη στό Θεό δέν φέρει τήν ἀπελπισία ἀλλά τήν εὐθυμία καί τήν ἱλαρότητα τῆς ψυχῆς. Αὐτή ἡ ἱλαρότητα μέσα μας εἶναι τό ἀπαλόν ἔλαιον στό λύχνο τῆς ζωῆς μας. Ἀλλά γιά νά γίνει τοῦτο, εἶναι ἀνάγκη, νά υἱοθετήσουμε μία ἄλλη δυναμική στήν καθ’ ἡμέραν βιοτή μας.

Μόνον ὁ Κύριος θά κατευνάσει τήν τρικυμία ἐπιτιμῶν τούς ἀνέμους τῶν θλίψεων πού φέρουν τήν ἀπελπισία. Φαίνεται ὅτι καθεύδει, ἀλλά οὐσιαστικά εἶναι ἄγρυπνος γιά τή σωτηρία μας. (Ματθ.8,25-26). Πολλά ἄλλα ὑποκατάστατα, ἀνθρώπινα ἡμίμετρα ἀποδεικνύονται ἀτελέσφορα. Καί τό κακό συνεχίζεται. Γίνεται παραπικρασμός. Ἀλλ' ὁσονδήποτε ἄχαρις καί ζοφερά καί ἄν εἶναι ἡ κατάσταση δέν πρέπει ν' ἀπογοητευόμεθα καί ν' ἀπελπιζόμεθα.

Ἐν προκειμένῳ ἀξίζει νά προσεγγίσουμε πρός ἐνίσχυσίν μας τρία σημεῖα πού ἐρείδονται στό ψαλμικό χωρίο: «Κύριος στερέωμά μου καί καταφυγή μου καί ρύστης μου» (Ψ. 17,1).

1. Ἡ Θεία Πρόνοια:

Ὁ Θεός εἶναι Πατέρας ὅλων μας καί προνοεῖ γιά μᾶς. Αὐτό εἶναι πολύ βασικό. Ἡ Θεία Πρόνοια εἶναι διηνεκής καί ἀδιάκοπος ἐνέργεια τοῦ ἀγαθοῦ Θεοῦ. Δέν εἶναι ὁ κόσμος ἁπλοῦν τύχης παίγνιον˙ εἶναι ἔργον τῆς ἀγάπης καί τῆς πανσοφίας τοῦ Δημιουργοῦ. Πρό παντός ὁ ἄνθρωπος, ἡ κορωνίς τῆς Δημιουργίας τοῦ Θεοῦ. Ἔτσι ἐάν ὁ Θεός μεριμνᾶ γιά τά πλέον μικρά ἄνθη τοῦ ἀγροῦ ἤ τά ἐλάχιστα ἔντομα ἤ τά μικρά πετεινά τοῦ οὐρανοῦ, δέν θά φροντίσει γιά τό καλλιτέχνημά του τόν ἄνθρωπο, «κατ' εἰκόνα» καί «καθ' ὁμοίωσιν» Αὐτοῦ; Ἔτσι ὁ πιστεύων στή Πρόνοια τοῦ Θεοῦ παρηγορεῖται στίς θλίψεις. Καθησυχάζεται ἡ ἐσωτερική ταραχή του, διαλύεται ἡ μελαγχολία καί ἐξαφανίζεται ἡ ἀπελπισία. Ὁ φιλάνθρωπος Θεός εἶναι Ἐκεῖνος πού διευθύνει τά πάντα καί θεραπεύει τίς πληγές, ἐάν βεβαίως μέ πίστη τόν ἐπικαλεσθεῖ ὁ δοκιμαζόμενος ἄνθρωπος. Ἰσχύει τό: «Πᾶς ὅς ἐάν ἐπικαλέσηται τό ὄνομα Κυρίου σωθήσεται» (Ἰωήλ β',32) καί ἐπιπλέον τό: «Τοῖς ἀγαπῶσι τόν Θεόν πάντα συνεργεῖ εἰς ἀγαθόν» (Ρωμ. η',28). Σέ τέτοιες ὧρες ὀφείλουμε νά σκεπτόμεθα ἐκεῖνον τόν πολύαθλο Ἰώβ, ὁ ὁποῖος εἶχε τήν ἀπέραντη πίστη ὅτι ὁ Θεός εἶναι ζῶν αἰώνιος καί θά τόν λυτρώσει ἀπό τίς θλίψεις τῆς ζωῆς. «Οἶδα γάρ ὅτι ἀέν ναός ἐστιν ὁ ἐκλύειν με μέλλων, ἐπί γῆς» (Ἰώβ, ιθ',25).

Γι' αὐτό, δέν πρέπει νά σκανδαλιζόμεθα ἀπό τίς δοκιμασίες καί τίς ἀταξίες τοῦ κόσμου καί νά γογγύζουμε κατά τῆς θείας Πρόνοιας. Πεποίθηση, ἐμπιστοσύνη στή Πρόνοια τοῦ Θεοῦ. Αὐτός θά μᾶς ὁδηγήσει ἀπό τήν ἐρημία, στή γῆ τῆς ἐπαγγελίας. Ὁ Προφητάναξ μᾶς τό λέγει: «Ἐγώ ἐκοιμήθην καί ὕπνωσα ἐξηγέρθην, ὅτι Κύριος ἀντιλήψεται μου». (Ψαλμ. 3,6).

2. Ἡ ἐλπίδα:

Εἶναι τό δεύτερο σημεῖο. Αὐτό εἶναι τό μέγα δῶρο γιά τόν ἄνθρωπο. Ἡ ἐλπίδα εἶναι τό εὐφρόσυνο ἐκεῖνο αἴσθημα πού γεννᾶται στή ψυχή τοῦ ἀνθρώπου μέ τήν ἀκλόνητη πεποίθηση ὅτι ὁ Θεός θά εἶναι ὁ συμπαραστάτης στίς θλίψεις καί ὁ

Λυτρωτής ἀπό τό κακό. Αὐτή ἡ ἐλπίδα πραγματικά ἐμψυχώνει, ἀποδιώκει τόν φόβο, παρηγορεῖ, παραμυθεῖ, γαληνεύει, εἰρηνεύει. Καί ὁ Θεός μᾶς διαβεβαιώνει: «Μεθ’ ὑμῶν εἰμι πάσας τάς ἡμέρας ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος» (Ματθ. κη’,20).

Γι’ αὐτό καί οἱ πρῶτοι χριστιανοί ὡς σύμβολον τῆς ἐλπίδος πρός τόν Θεόν εἶχαν τήν ἄγκυρα. (Κλήμης Ἀλεξ. Παιδαγωγός, γ’, ΙΙ) καί αὐτήν ζωγράφιζαν καί στίς κατακόμβες γιά νά τήν βλέπουν καί νά ἔχουν μέσα τους ἐλπίδα. Ὁ Ἀπ. Παῦλος τό ὑπογραμμίζει ὅτι τήν ἐλπίδα «ὡς ἄγκυραν ἔχομεν τῆς ψυχῆς ἀσφαλῆ τε καί βεβαίαν» (Ἑβρ. στ’,19) καί θά πεῖ ἀκόμη ὅτι «ἡ ἐλπίς οὐ καταισχύνει» (Ρωμ. ε’, 5). Ἡ χωρίς ἐλπίδα ζωή δέν εἶναι τίποτα ἄλλο παρά μία τραγική ζωή. Νά ζοῦμε λοιπόν μέ τήν ἐλπίδα, μέ τήν βεβαία ἐλπίδα καί τήν αἴσθηση ὅτι εἴμεθα κάτω ἀπό τήν θεία Πρόνοια καί ὁ Θεός θά δώσει νά κατανικήσουμε τήν κατάθλιψη, τήν ἀπόγνωση, τήν ἀπελπισία. Ὁ ἴδιος ὁ Χριστός μᾶς εἶπε: «Ἐν τῷ κόσμῳ θλῖψιν ἔξετε, ἀλλά θαρσεῖτε, ἐγώ νενίκηκα τόν κόσμον» (Ἰω. ιστ’ 33).

3. Ἡ προσευχή:

Ἀλλά ἡ ἐμπιστοσύνη καί ἡ ἐλπίδα μας πρός τόν Θεόν ἐκφράζεται μέ τήν προσευχή. Εἶναι τό ὑπέρτερον στήριγμα. Τῷ ὄντι, εἶναι ἡ προσευχή ἀνύψωση τῆς ψυχῆς στό Θεό, στόν οὐράνιο Πατέρα μας. Μέ τά ὑψωμένα χέρια καί τήν γονυκλισία, τεράστια ἐκπορεύεται πνευματική ὠφέλεια ἀπό τό ἄνοιγμα αὐτό τῆς ψυχῆς στό Θεό. Ἡ προσευχή εἶναι τό πανίσχυρο ὅπλο κατά τῆς ἀπελπισίας, ἀπελευθέρωση ἀπό τό ἄγχος, τήν πίκρα, τήν μονοτονία. Ὁ προσευχόμενος ἄνθρωπος ἑνώνεται μέ τόν Θεό καί ἡ προσευχή εἶναι σημεῖο φιλοθεΐας. Ἔτσι ἡ εἴσοδος στό «ταμιεῖον» τῆς ψυχῆς, κάμνει ἐκεῖνον πού βαδίζει στήν ἀπελπισία νά πεῖ, τό «ὄχι» στήν ἀθυμία καί τό «ναί» στό «ψαλῶ τῷ Θεῷ μου ἕως ὑπάρχω» (Ψαλμ. 103,33). Μέ τήν προσευχή καμμία θέση πλέον δέν ἔχει ἡ ἀπογοήτευση.

Στερεοί στή Πρόνοια τοῦ Θεοῦ, ἀσάλευτοι στήν ἐλπίδα, ἀνοικτοί στή προσευχή. Τότε φυγαδεύεται ἡ ἀπελπισία.